Restauracija arhiva Šibenik

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU“

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50 OGLASI PO SNIZ. TARIFI. — Pripočeno po retku D 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA JUTRO OSIM NEĐELJE. Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitalić Sin, Šibenik. Telefon br. 47. Redakcija za članke i vijesti zatvara se prije izlaska redovitog broja. Čekovni račun Poštanske Štedne Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.— PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA. INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA II ŠIBENIK, 8 DECEMBRA 1934 BROJ 152

GRADSKA BIBLIOTEKA „JURAJ ŠIŽGORIĆ“ ŠIBENIK NAUČNI ODJEL

Mađarski „uspjesi“ u Ženevi

Eckhardtova težnja za ministarskom foteljom

Prije nego što Savjet Društva naroda pristupi ispitivanju jugoslovenske žalbe protiv Madžarske zbog učestvovanja madžarskih vlasti u pripremanju marseljskog zločina, treba upozoriti na metode madžarske odbrane i na specijalnu diplomatsku djelatnost, koju u Ženevi razvija šef madžarske delegacije dr Tibor Eckhardt. O Eckhardtu je stigla u Ženevu bližnjivo pripravljena vijest iz Budimpešte prije nego što je prvi put došao u Ženevu u junu ove godine. Prijatelji Madžarske i madžarski agenti su Eckhardta opisali kao opozicionog poslanika, čije diplomatske sposobnosti mnoge iznenađuju i koji „će već pokazati diplomatama i [illegible] Male ántante“. Ne možemo poreći, da je medjunarodna javnost, koja je u Ženevi zastupljena mnogobrojnim novinarima, bila dosta ljubopitljiva na delegata, koji bi trebao da premaši dobar glas čuvenog i divljenja dostojnog starine grofa Apponyija. Ali Eckhardt je sobom donio u Ženevu izvjesno razočaranje.

Eckhardt je prije svega izgubio spor oko žalbe madžarske vlade na Jugoslaviju zbog pograničnih incidenata. Savjet Društva naroda je odbio da bliže pretresa tu žalbu i Madžarska je bila primorana da sa Jugoslavijom zaključi specijalán sporazum. Niko zato Eckhardtu ništa nije prebacivao i na svima stranama se čekalo kad će pokazati te hvaljene diplomatske sposobnosti. Svima je poznato bilo, da već prije objavljivanja prve note jugoslovenske žalbe, podnete notama ministra Beneša i Titulesca, Tibor Eckhardt čeka u Lausanni, da u Ženevu stigne kao u posljednjem momentu i da se prikaže u nekom sjaju i raskoši. Prikazivanje je medjutim odmah prvi put ispalo nekako čudnovato. Eckhardt je sazvao pretstavnike svjetske štampe i u kratkom uvredljivom komunikeju je jugoslovensku žalbu Savjetu Društva naroda kvalificirao kao „djelo medjunarodnog terorizma“. U Ženevi su odmah primjetili kako je madžarski delegat nediplomatski pokrenuo ofenzivu. I onda je išlo jedno za drugim.

Dan poslije dolaska ministra dr. Beneša u Ženevu, dakle u vremenu, kad je mislio da se čehoslevački ministar inostranih djela neće moći braniti, Tibor Eckhardt je arogantnom notom izvjestio sekretarijat Društva naroda, da madžarska vlada želi, da ministar dr. Beneš odmah podnese ostavku na predsjedništvo u Savjetu. Taj mučan, po Eckhardtovom mišljenju diplomatski korak je učinjen pod čudnovatim okolnostima. U momentu, kad je Eckhardt predavao svoju notu u sekretarijatu Društva naroda, madžarski novinari su u radnoj sobi za novinare u zgradi Društva naroda razdavali prepis madžarske note s odgovarajućim komentarom. Tada je medjutim Eckhardtu na učtiv način savjetovano da odmah povuče svoju notu, koja ne odgovara diplomatskom taktu. Ali dr. Eckhardt, koji je kasno saznao, da ministar dr. Beneš nije čekao na njegovu notu i da je već 24 sata ranije obavijestio generalnog sekretara Društva naroda Avenola da će se dobrovoljno odreći pretsjedništva kad u Savjetu dodje na pretres jugoslovenska žalba, nije mogao svoju notu povući, jer se [illegible] svjetske štampe već telefonirali u čitav svijet. To je dakle bio drugi „uspjeh“ Tibora Eckhardta u Ženevi, uspjeh krunisan kratkim komunikejom sekretarijata Društva naroda, u kome je jasno rečeno, da se dr. Beneš odrekao predstavništva u Sevjetu još prije Eckhardtove intervencije.

Ta pogreška međutim nije Eckhardta zaustavila na putu za diplomatskim uspjesima. Drugog dana je Eckhardt posjetio Avenola i zahtjevao je da se nota ne pošalje članovima Savjeta. Trećeg dana je međutim opet došao u sekretarijat Društva naroda i izrazio želju, da se nota pošalje članovima Savjeta i osim toga da se objavi. I baš u to vrijeme spada grozno iznenađenje od jugoslovenskog memoranduma, u kome jugoslovenska vlada dokazuje učestvovanje Madžarske u spremanju terorističkih djela protiv Jugoslavije. Tada je Eckhardt opet zasijao svojim diplomatskim sposobnostima, jer je u hotel „Bellevue“ pozvao pretstavnike štampe, ostavio ih da čekaju dva i po sata, tako da je na kraju otišlo dvije trećine novinara. Poslije toga je Eckhardt dao da se pročita konfuzan odgovor na jugoslovenski memorandum, a taj odgovor je mnoge razočarao kako u pogledu sadržine, tako i u pogledu forme. Čitava recepcija“ kod madžarske delegacije je održana pod nedostojnim okolnostima, jer su ozlojeđeni novinari glasnim primjedbama i vicevima još više obesčejenili već i tako dosta slab komunike madžarske delegacije. Nekoliko dana poslije te recepcije se u Ženevi govorilo samo o nesposobnosti madžarske delegacije da brani stvar Madžarske. Najzad su ovih dana ti „uspjesi“ Madžara u Ženevi krunisani objavljivanjem razmjene nota između sekretarijata Društva naroda i madžarske delegacije. S tim u vezi moramo podvući:

Da je madžarska štampa, zastupljena u Ženevi s nekoliko novinara, kojima madžarska delegacija svakog dana diktira „kako upravo stvari stoje“, objavila sramne laži o diplomatskoj djelatnosti Tibora Eckhardta.

Da madžarska štampa lažno tvrdi, da je Eckhardtova konfuzna nota primorala dr Beneša da se zahvali na pretsjedništvu u Savjetu Društva naroda.

Da madžarska štampa nesretnu djelatnost Tibora Eckhardta u Ženevi pretstavlja kao „ogroman uspjeh poslanika Eckhardta u odbrani madžarskih interesa u Ženevi“.

Tragajući za razlogom tog zaglupljivanja madžarskog naroda našao sam, da delegat Tibor Eckhardt namjerava da ukloni ministra Kányu iz ministarstva inostranih djela i da sam preuzme taj resor. Tragajući dalje za tim šta o tom misli međunarodna javnost poslije Eckhardtovog extempore u Ženevi konstatirao sam, da većina svjedoka diplomatske djelatnosti Tibora Eckhardta misle: Ako šef madžarske delegacije bude na taj način postupao u Savjetu Društva naroda, stvar Madžarske u Ženevi je unapred izgubljena i sud nad madžarskim revizionizmom i njegovim metodama će biti nemilosrdan.

Govor g. Jevtića pred Društvom naroda

Ženeva 8.— Juče je na zasjedanju savjeta Društva naroda riješavana tužba Jugoslavije povodom učešća Madžarske u marseljskom atentatu, i njenom potpomaganju terorističke akcije, koja je uperena protiv Jugoslavije.

Sjednici je pretsjedavao portugalski delegat, koji je u svom uvodnom govoru istakao da svaka članica Društva naroda ima prava na primjenu čl. pakta Društva naroda.

Potom je dao riječ ministru inostranih djela Jugoslavije g. Jevtiću.

U početku svoga govora g. Jevtić je rekao, da je Jugoslavija morala svom predstavkom unekoliko da rasvijetli izvjesnu stranu marseljskog zločina, i ulogu madžarskih vlasti u njemu.

Dalje je naglasio da je jugoslovenski narod primjernim dostojanstvom podnio ovaj teški gubitak zahvaljujući najviše svojoj vjeri u Društvo naroda. Smatra da ovim svojim aktom Jugoslavija pomaže mnogo svjetskom miru, koji je ovim atentatom jako bio ugrožen.

Istakao je da se Jugoslovenska vlada teškom mukom odlučila na ovaj korak, naročito na optuženje Mađarske, ali je bila prosto primorana, pošto je Mađarska u posljednje vrijeme intezivno potpomagala terorističku akciju koja je bila uvjerena protiv Jugoslavije.

Naglasio je, da je Jugoslavija, obraćajući se Društvu naroda, upotrebila samo svoje pravo, koje pripada svakoj članici Društva naroda.

Na kraju je rekao da je cijeli Jugoslovenski narod uperio svoj pogled na Društvo naroda, nadajući se [illegible] u svojoj vjeri u [illegible] pristranost i pravednost Društva naroda. (AA)

Odluka komisije za Saarsko pitanje

Saahrbrüken 8. — Vladajuća komisija u Saahrbrüken odlučila je da se za vrijeme plebiscita ne uzmu nikakve redarstvene pomoći kod stranih država. (A. A.)

Splitska delegacija na Oplencu

Beograd 8 — Jučer je stiglo na Oplenac oko 150 članova splitske Jugoslovenske čitaonice. U Beogradu su dočekani od g. ministra Dr. Andjelinovića i ostalih prijatelja. To je prva grupa iz Primorske Banovine koja je posjetila Oplenac. (AA)

Velika diplom. ofenziva u Njemačkoj

U Njemačkoj se sprema velika diplomatska ofenziva kako bi se cijelom svijetu dokazalo da Beich želi mir. U Berlinu se tvrdi da bi Hitler slijedeće godine imao doći u Pariz da sklopi francusko njemački sporazum.

SPORT

»Divulje« - »Osvit«

U subotu i nedjelju gostovaće u Šibeniku najbolji tim sa kojim raspolaže mornarica, i odigraće dvije igre sa „Osvitom“.

U tim „Divulja“ igraju Rosić, Molnár, Radošević i Križe inače odlični igrači I. tima Hajduka. Samo njihova imena najbolja su garancija da će obe igre biti krajnje interesantne za sve ljubitelje športa, i da će „Osvit“ imati vrlo težak posao. „Osvit“ će nastupiti u svom najboljem sastavu, vjerovatno sa timom koji je igrao protiv „Hajduka“ u Splitu.

Domaći vlastiti proizvod dezertnih pića Maraština, Prošek, Pečeno vino i Vermouth ala Torino, 16 Din. litar. — U originalnim flašama od 7 dc. 18 Din. po flaši. Preporuča se **Ante Zjačić** cesta 12 Lipnja br. 483

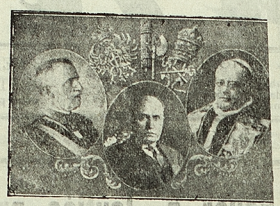

Vjersko i političko jedinstvo fašist. Italije

Uvaženi „Novi List“ donaša:

Ne samo mi nego i sva naša nacionalna štampa govorimo često, da je u današnjoj fašističkoj Italiji, u svim pravcima njezine djelatnosti, na svim područjima kuda njezina nastojanja dopiru i unutar i izvan državnih granica, do tančina provedeno i da se u svakom momentu, u potpunosti manifestira puno vjersko i političko jedinstvo fašističke Italije. Sve što se u današnjoj Italiji nalazi služi i mora da služi ciljevima fašističke Italije, pa tako tim ciljevima služi i katolička crkva u Italiji i njezina vrhovna uprava, Papa i Vatikan. Ovo jedinstvo dolazi do puna izražaja gdjegod su u pitanju interesi današnje fašističke Italije, a nikome u toj današnjoj Italiji ne pada ni na um da to poriče, jer, u koliko bi se netko i našao da to poreče, zna se, šta bi o tom trebalo misliti.

Mi Jugoslaveni imali smo i imamo na svakom koraku, nažalost, bezbroj dokaza ovog jedinstva, ovog služenja svega što se u današnjoj fašističkoj Italiji nalazi ciljevima te fašističke Italije, pa tako i katoličke crkve. No svi ti dokazi i sve te tvrdnje čitave naše nacionalne javnosti ostaju „govor gluhima“ za vodstvo i predstavnike katoličke crkve u Jugoslaviji, koji se iz petnih žila upinju, da jugoslavenske katolike uvjere, da ovo jedinstvo vjerske i političke Italije u službi fašističkih ciljeva ne postoji naročito da katolička crkva u Italiji nije u službi te fašističke Italije, nego onda, kad se radi o manje ili više nacionalnim interesima, koji su u kobu s nacionalnim interesima, fašističke Italije.

Između mnogih dokaza za ovu tvrdnju donosimo i ovaj novi, koji dosljedno govori o tom jedinstvu današnje vjerske i političke Italije. Sliku koju donosimo dijele talijanski kapelani kod prve pričesti djeci u Italiji pa tako i djeci naših sunarodnjaka u Italiji, i ona predstavlja: Papu, Mussolinija i talijanskog kralja, iznad njih nalaze se amblemi današnje Italije: papinska tijara, fašistički snop i savojski grb, a centralna ličnost slike je Benito Mussolini.

Ne ćemo se upuštati u dalje komentare ove slike, nego je donosimo zato, da bude uvijek pred očima jugoslavenskim katolicima i da se nad njom zamisle predstavnici katoličke crkve u Jugoslaviji.

Jugoslavensko društvo ribara na Jadranu

U ponedjeljak je obdržavana kod Direkcije pomorskog saobraćaja važna konferencija, koja će imati utjecaja na poboljšanje ekonomskih prilika naših primorskih ribara. Radi se naime o organizaciji jedne socijalne potporne ustanove, iz koje će se davati pomoć ribarima u njihovoj starosti, bolesti i iznemoglosti. U tu je svrhu osnovano „Jugoslovensko društvo ribara na Jadranu“ sa sjedištem u Splitu. Poznato je da j dosada ribar bio prepušten svojoj sudbini i za to je nastala u narodu ona poslovica: „mlad ribar star prosjak“. Radnici svih drugih zanimanja imaju pod stare dane bar donekle i gdje da se obrate za pomoć, samo za ribare nije se dosada ništa učinilo. Ipak je ribar važan faktor i suradnik na polju narodne privrede na Jadranu. Po najnovijoj statistici morskog ribolova od god. 1933 imamo na našem Jadranu od Sušaka do Bojane registriranih oko 20 000 ribara koji se dijele u tri kategorije: sezonski ribari u ljetnom ribolovu 18.823, športski od zabave 2876 i profesionalni 2695. Postavljen je temeljni kamen u prištednji od ratnog ribolova iz god. 1916 do 1917-1918, koja je položena kod Državne hipotekarne banke a koja iznosi 408 hiljada dinara. - Drugi će prihodi slijediti od plaćanja članarine, od globa i potpora sa strane ministarstva.

Društvo „RASTKO“ iz Drniša

čiju sliku donašamo, a koje je prošle nedjelje održalo uspjeli koncerat u Šibeniku, održaće u nedjelju 9 t. m. komemorativni koncerat posvećen uspomeni blagopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja u Grahovu i u Drvaru.

Težak položaj domaće trgovine

Ovršno utjerivanje poreza upropašćava malog privrednika

Ne treba ni konstatovati posebno da se naša cjelokupna privreda nalazi u teškom položaju, jer je ta pojava očita ne samo kod nas, nego i u cjelom svjetu. No općenitu krizu ne smijemo primjenjivati i prispodabljati s pojedinačnim granama narodne privrede. Imade izvjesnih privrednih grana koje naizmjence u svojim obimima doživljavaju razdoblja konjunkture, dok imade opet grana koje preživljavaju najteže momente i ne mogu te teškoće ni pod cjenu najvećih žrtava da srede i podnose. U tu posljednju grupu spadaju trgovci kao pretstavnici trgovačke privrede odnosno kao sastavni dio narodne i državne privrede naše zemlje.

Teškoće koja tište trgovački stalež imade previše, ali sve ukloniti nije mogućno najedamput. Stoga je potrebno eliminirati one elemente koji onemogućuju svaki rad trgovine. Trgovci cijele zemlje najviše se žale na poreske terete i traže od nadležnih vlasti ublaživanje tih poreskih opterećenja. Trgovački svijet najviše trpi upravo sada jer zasjedaju poreski odbori i vrše procjenu dohodaka u svrhu odmjere i tečevine. Kako je poznato, ove procjene pokazuju veoma velika povećanja osnovice za odmjeru tečevine što prouzrokuje velike teškoće u trgovačkim redovima, jer se po ovoj osnovici razrezuju banovinski, općinski i drugi prirezi. Glavni uzrok dakle teškoga stanja u kome se nalazi trgovačka privreda jesu poreska opterećenja koja su u nesrazmjeru s prihodima trgovačkih privrednika.

U cijeloj zemlji održani su zborovi u tome smislu i tražena je mogućnost da se uravnoteže poreska podavanja s mogućnošću zarade i posla trgovaca. Sva su udruženja pojedinačno učinila svoje obrazložene pretstavke u tome pogledu na nadležna ministarstva, a i kolektivno putem Centralnog pretstavništva Saveza udruženja trgovaca Kraljevine Jugoslavije. Sada, međutim, poveli su i Slovenci ponovno akciju za ublaživanje stanja trgovačke privrede i to s pomoću snižavanja poreskih dažbina. Slovenačka je štampa u posljednje vrijeme mnogo pisala u tome pogledu i ta je akcija njihovih organizacija bila toliko intezivna te usljed toga i zapažena da su se za ovu stvar zauzele nadležne vlasti sasvim ozbiljno. Tim povodom, kako autentično saznajemo, došao je u Ljubljanu pomoćnik ministra finansija g. Stanoje Nedjeljković da sa pretstavnicima slovenačkih trgovaca raspravi i pretrese sva aktuelna poreska pitanja koja se odnose na trgovački stalež i trgovačku privredu.

Položaj trgovačkih privrednika je težak i izniman, a nije nikako konjuktiran kako to bivaju s vremena na vrijeme položaji drugih grana narodne privrede. Upravo zbog toga treba trgovinu spasavati za vremena i trgovačkom staležu skočiti u pomoć dok još nije prekasno i dok se dade spasiti velik broj urednih i tačnih poreskih obvezanika, koji pripadaju solidnoj trgovačkoj privredi i trgovačkome staležu. Ako bi trgovci htjeli da udovoljavaju zahtjevima u pogledu tačnoga plaćanja dažbina, morale bi trgovačke radnje više da zarađuju a pošto ne mogu da postignu veću zaradu, morali bi oni da zatvore i obustave svoje trgovačke radnje. Više zaraditi danas pod ovim uslovima upravo je nemoguće, jer poslovi nazaduju a režija svakim danom biva sve to veća, dok mogućnost zarade sve to manja i manja ili uopće nikakva.

Pored svih navedenih činjenica važnu ulogu igra u našoj trgovini utjerivanje poreza od malih prtvrednika. Mali privrednici nisu u stanju, kako smo rekli, da plaćaju porez, pa imaju u tome pogledu većih ili manjih zaostataka, a vlasti takve zaostatke utjeruju ovršnim putem. Ta ovršna procedura dolazi kao konačan udarac svakom trgovcu, jer mu eksekutori odnose iz radnje i ono malo robe te pokretnina s kojima raspolaže i tako dolazi u položaj, htio nehtio, da zatvori radnju i postaje beskućnik i prosjak. Tako to stoji s malim privrednicima. Stoga bi trebalo te male privrednike, naročito trgovce, zaštititi na način da im se svi zaostatci koji su se nagomilali do konca 1930 godine otpisu kako bi ti privrednici mogli sanirati i popraviti svoja beznadna stanja, jer najviše uništuju trgovce poreski zaostaci koji su se nagomilali godinama nešta zbog slabih poslova, nešta opet zbog sve većih i povećavanih poreskih dažbina.

Rekapitulirajući sve navedene nevolje, mislimo da bi bilo konačno skrajnje vrijeme da nadležne vlasti izadju hitno u susret trgovini kako bi ona mogla lakše da prebrodi tešku krizu. U protivnom slučaju doživit ćemo katastrofu u narodnoj trgovini i imat ćemo iz brojnog trgovačkog staleža proletariziranu gomilu koja će pasti na teret naroda i države. Još za vremena treba tu anomaliju liječiti na razuman način. Pomaganjem trgovini, pomoći ćemo cjelokupnoj privredi i samome narodu, a država će imati dobre i solventne platiše u privrednome i poreskome smislu. Nadasve je potrebno da se uzmu u obzir opravdani zahtjevi trgovine isto onako kako se to počinje sa strane nadležnih u posljednje vrijeme da izlazi u susret zanatlijskome staležu, a o povlasticama i zaštitama drugih staleža ni da ne govorimo. Ne znamo zašto trgovina i trgovci nemaju svojih zaštitnika i zagovornika te zašto je taj stalež posljednji za naše mjerodavne u pogledu zaštita? No i to pitanje treba da se pomakne s mrtve tačke, jer približuju se dani kada bi trgovina mogla da postane nažalost zao odsjek velikog broja trgovačkih egzistencija i jedinstvene privrede našega naroda. Potrebno je da o tome povedu ozbiljnoga računa nadležni faktori, resorni g. ministar, Narodna skupština, Senat te čak i Ministarski savjet.

Trgovački vjesnik

Književne vijesti

„Hrvatska Revija“

Taj časopis, što ga izdaje Matica Hrvatska u Zagrebu, svakako je najluksuzniji književni list u Jugoslaviji po vanjskoj opremi. No ono, čime ima da se istakne u čitalačkoj javnosti neki časopis, to je njegova unutrašnja vrijednost ili gradivo iz područja lijepe knjige i znanstvenih rasprava, iz kritika i prikaza, iz književnih vijesti i uopće iz — kulturnog, savremenog života našega. Taj časopis, raspolažući materijalnim sredstvima, mogao bi da ima po izbor i urednike i saradnike, a budući da hoće — prema svojem naslovu — da bude revija hrvatskog dijela našeg naroda, morao bi da bude najstroži: u izboru gradiva lijepe ili znanstvene knjige, eseja i kritika. Taj časopis zbilja ima lijep broj odličnih književnih, dotjeranih radova, ali ima tako početničkih pokušaja, koji bi jedva pristajali u koji list za: vježbanje u literarnim sastavcima. U taj red pripadaju mnoge novele, pjesme i pjesmice bez ikakovih vrijednosti. Žalosno je, što uredništvo ne „baca u koš“ onakove kritičke (?) prikaze, kao što su: o pjesniku ALFIREVČU i o našem ponajačem pjesničkom talentu V. NAZORU. Takovi su prikazi klasični primjeri — konfuznosti, nametljivosti, i preuzetnosti. Kilometričnim, razbacanim, nejasnim rečenicama htio bi dotični pisac da imponira! E — se non ridi.... Pogledajte br. 11 i 12 „Hrv. Revije“! (k-k-)

GRADSKE VIJESTI

t g. Dr. Grubišića

etsjednik gradskog poglavarstva
r. Slavko Grubišić jučer ujutro
putovao u Kragujevac na glavnu
snju skupštinu saveza gradova,
se održava 9 t. mj. Pošto skup-
završi rad, svi će njeni učesnici
orativno ići na Oplenac, da se
one sjeni Kralja Mučenika.

Dr. Grubišić se vraća u utorak.
rijeme njegovog otsustva zamje
će ga g. ing. Šime Ježina.

REMA ODLUCI ministarstva pro-
e, I polugodište na gimnazijama
užava se do konca januara 1935
Božićni raspust trajaće od 23 de-
ora do uključno 10 januara.

ARODNA ŽENSKA ZADRUGA
dila je sinoć sastanak članica na
je prof. g.đica Tonka Gvozden
ala vrlo lijepo predavanje o temi
e istaknute spisateljice".

lazak municije u moru

rgani pretstojništva gradske poli-
pronašli su u utorak 4 o. mj. u
u kod kafane „Istra" 200 komada
h metaka za pušku i revolver.
adjena municija je predata ko-
di mesta. Intenzivnom istragom
iji je uspjelo da uđe u trag po-
cu ovoga djela.
sim ove municije na istom mjestu
ronađena i jedna kaciga bivših
rijskih žandarma.

Ivka Milić
Luka Pilić

vjenčani 9 XII 1934

knin *Sali*

Kuhinja za siromašne i besposlene

i sredstva sa kojima ova raspolaže

Tu skoro smo pisali o otvaranju kuhinje za siromašne i besposlene radnike, i o staranju odbora socijalne skrbi pri gradskom poglavarstvu da se na neki način omogući ishrana u teškim zimskim mjesecima, bar onim najsiromašnijim.

Ali nažalost sredstva ovoga odbora su vrlo skromna, i što je najglavnije izvori prihoda su vrlo maleni. U odboru socijalne skrbi nalaze se 72 člana, od kojih svega šestorica daju svoje doprinose. Ta šestorica su: g. Stipe Gojanović trgovac, g. Šime Antić trgovac, g. Jadronja Josip belg. konzul, g. Dr. Bailo Ivo sud. savj., g. Stipe Sare industr. i g. Maričić Stipe trg. Ova gospoda doprinašaju svojim prilozima 45 posto uknpnih mjesečnih doprinosa, i samo zahvaljujući njihovoj dobroti i plemenitosti moći će se ove zime bar tri mjeseca prehraniti oni najbjedniji, jer prema sredstvima sa kojima sada raspolaže odbor, moći će se davati po 50 obroka dnevno i to u januaru, februaru i martu mjesecu, a vrlo teškom mukom možda i u aprilu. Inače kuhinja se otvara 1. januara.

Kao što se iz prednjega vidi ove će se zime, prema sadašnjem stanju, za prva tri mjeseca moći davati svega po 50 obroka dnevno. Pored gore spomenutih darovalaca, koji su svojim hvalevrijednim doprinosima unekoliko omogućili prehranu jednog broja gladnih, ostali dio sredstava je od uštede, pomoći općine, i sume koju je darovala Kraljevska mornarice prigodom svoje krsne slave.

Na kraju ćemo još konstatovati žalosnu činjenicu, da od 72 člana socijalne skrbi svega njih šest daju svoje doprinose. Zar nema u našem gradu više niko sućuti za one gladne, i zar niko više ne može da odvoji jednu malu svotu, sa kojom bi nahranio jednog siromaška?

Apelujemo na građane, da se u ovim hladnim zimskim danima, sjete onih onih koji nemaju ni koru hljeba, i da jednim malim doprinosom pomognu ovu humanu akciju.

KINO „BALKAN" prikazuje samo u subotu veselu operetu na njem. jeziku: „Liselot" sa Magdom Schneider. — U nedjelju i ponedjeljak pjeva Joseph Schmidt u filmu „Zvuci mladosti".

TESLA Tonkino prikazuje danas i sutra najljepši tonfilm sezone „Pjesme moje čežnje" Martha Eggerth.

BOZICNA PRIGODA

Dopisnice Božić i Nova Godina sortirane u bojama Din 35% kom.
Dopisnice Sibenik fotografija Ia „ 70% kom.
Dopisnice Sibenik u bojama „ 70% kom.
Dopisnice Sibenik u bakrotisku „ 50% kom.
Dopisnice Sibenik IIa „ 25% kom.
Šalje samo pouzećem knjižara
JOSIP DELFIN, Šibenik

KRIŽARI U ŠIBENIKU priređuju u subotu u počast Bezgrješne svečanu akademiju. Na programu je pored proslova i deklamacija i komad u 4 čina „U plamenu osvete" od Vojmira Ćorića.

Početak u 7 sati.

Najvažnije radio emisije

Subota

19 *Varšava* Arie — 19·10 *Wien* Advent — 20·15 *Stuttgart* iz opere — 20·30 *Wien* Vajarska krv — 20·45 *Rim* Rigoletto — 21 *Varšava* Sinfonijski konc.

G. Dr. ZORIĆ BIVŠI SEKRETAR biskupa g. Dr. Mileta imenovan je za novog nastavnika vjeronauka pri ovdašnjoj realnoj i kl. gimnaziji.

NA DAN 16 T. MJ. ODRŽAĆE SE NA ŠUBIĆEVCU u 8 sati ujutro zakletva svih vojnih obveznika rođenih od 1879—1913 godine.

PROŠLE SEDMICE u rejonu gradske općine kretanje bolesti kužnih je bilo slijedeće: ozdravila su: 2 tifusna, 1 paratifusan i 1 erizipelni bolesnik. Nalaze se u ozdravljenju 2 bolesnika od erizipela i 1 od difterije.

OGLAS

Pozivlju se zanimanici, da do uključivo 20 decembra 1934 god. podnesu Upravi Banovinske Bolnice u Šibeniku propisno taksirane ponude za prenos i ukop mrtvaca te za prenos svakovrsnog materijala od obale i željezničke stanice do bolnice i obratno u toku 1935 godine.

Upravnik: Dr Machiedo

Unajmljuje se lokal za trgovinu sa magazinom na cesti Mihe Klaića (kod crkve Gospe van grada.)
Obratiti se vlasniku D. Busti.

ZA TRGOVCE
iz mjesta i okolice
najpovoljnija kupovina
Kapa i šešira
na veliko
TVOKAPS, ŠIBENIK, Kr. Tomislava 117

PLESNA ŠKOLA
J. SCOTTI-A
u prostorijama Ženske zadruge
- Upis i informacije čitavog dana. - Perfekcijoni časovi svakodnevno u grupama uz svirku klavira od 5·30-8·30 a nedjeljom i praznikom prije podne od 11-13 i poslije podne od 5 8·30
SLOBODAN PRISTUP i NEČLANOVIMA.

ARAĐORĐEVIĆI

Njeg. Kr. Vis. Knez-Namjesnik Pavle

oljen od naroda, duboko i istin-
poštovan od svih onih koji su s
n dolazili u bliži dodir, Nj Kr.
Knez-namjesnik Pavle s pravom
užívao najveće povjerenje Blaženo-
ivšeg Kralja Ujedinitelja. U veli-
i teškim vremenima, noseći teret
je bio pretežak za svakog dru-
smrtnog čovjeka. Ujediniteij je
rao imati svoje odane pomagače.
Kr. V s. Knez-namjesnik Pavle
je Njegova desna ruka, Njegov
i pomoćnik. Cio niz godina Knez-
njesnik proveo je pokraj Njega,
teći intenzivno sav Njegov rad,
nažući i unapređujući ga svim
jim silama. On je uvijek i do de-
a bio upućen u sve akcije i na-
ere Kralja Ujedinitelja koji mu je,
o često, povjeravao izvanredno
ikatne misije. To visoko povjerenje
im Ga je obasipao Kralj Ujedini-
, istina, naboralo je vedro čelo
eževo, ali Ga je u isto vrijeme i
alifikovalo za zadatke koje mu je
dužnost stavio nezaboravni Ujedi-
elj Svojom posljednjom voljom
u je jugoslavenski narod primio
onim nepodjeljenim i jednodušnim
vjerenjem kojim je primio i sve
ge Njegove odluke.
Članstvo Narodne Odbrane i svi rodoljubivi otadžbenici, svi jugoslavenski građani sa punim povjerenjem gledaju na dalju budućnost. Ujedinjeni oko prijestolja Nj. Vel. Kralja Petra II, riješeniji nego ikada da brane i čuvaju rodnu grudu od svih i svakoga oni će, svojim odmjerenim i dostojanstvenim držanjem i izvršavanjem svojih pravilno shvaćenih dužnosti, pomoći Kneza-namjesnika i gospodu Kraljevske namjesnike, uvjereni da će se samo na taj način odužiti uspomeni Kralja Viteza i Ujedinitelja i stogodišnjoj slobodarskoj tradiciji Doma Karađorđevića čije su sjajne historijske zasluge oličenje ponosa jugoslavenskog naroda, njegove prošlosti i budućnosti.

Kako živi mladi jugoslavenski Kralj Petar

Pariski „Figaro" donosi pod gornjim naslovom članak Ludovika Ferta u kome se kaže:

„Prošlo je skoro 2 mjeseca dana kako se desila strašna marsejska tragedija. Vrijeme brzo prolazi, ali bolna uspomena koju izaziva datum 9 oktobra ne će se skoro izbrisati iz pameti sviju nas.

Novi Kralj, Kralj koji je još dijete, vlada sada u Beogradu, uz potporu Regentskog Savjeta. Kako se On osjeća? Da li je produžio svoje učenje? Kako uči? I kakvi su Njegovi ukusi i težnje? Obavještenja iz Njegove najbliže okoline omogućuju nam da odgovorimo na ova pitanja.

Kralj Petar sada ne stanuje u glavnoj zgradi Kraljevskog Dvora. On živi u jednom krilu u kome se nalazi Njegova soba, potpuno bijela i jednostavna. Njegov nastavnik spava u sobi pored Njega, nedaleko od dva mala brata Kraljeva, koji spavaju u jednoj sobi. Ljeti i zimi prozori su otvoreni preko cijele noći.

Budan već u 6 i pol sati ujutro, mladi Kralj odmah zatim doručkuje, najčešće u društvu Svoje braće. Zatim odlazi u šetnju na Svome poniu Suzi, u društvu jednoga adjutanta. Na povratku, oko 8 sati počinje učenje koje traje do podne. Program po kome radi istovjetan je sa programom jugoslavenskih škola. Samo, dodali su još i strane jezike, ustavnu historiju, principe administrativnog prava. narodnu historiju, isto kao i historiju Kraljevske Kuće i prve osnove vojne nauke. Ma da ima tek 11 godina Kralj vlada već dosta dobro francuskim, engleskim, njemačkim i ruskim jezikom. Ima vrlo razvijenu naklonost za fizičke nauke i mehaniku. Nedavno pokvarilo se električno zvonce u krilu u kome On stanuje. On ga je popravio prije no što je električar, koga su otišli da pozovu, stigao. Istu ovu naklonost za uspjehe praktične prirode nalazimo i u Njegovim igrama. Igračka koju je do danas najviše volio pretstavlja divnu malu električnu željeznicu koju je dobio pred dvije godine od francuske vlade. On je vodi kroz travnjake okolo Dvorca i poziva Svoju braću da sjednu u Njegov voz.

U jedan sat se ruča. Ručku prisustvuje Nj. Vel. Kraljica Marija. Zatim dozvoljavaju mladom Kralju da se razonodi igrama ili novom šetnjom, ali tri puta nedjeljno mali đaci iz Beograda dolaze popodne da sa Njim rade gimnastičke vježbe. U 6 sati ponova počinju satovi. U 7 i pol sati dolazi Kraljica na večeru i u 9 sati mladi Kralj je u postelji.

Nedjeljom potpuno je slobodan. Nema satova. Kralj može da se oda Svojim omiljenim zadovoljstvima, kao što su plivanje, ribarenje, veslanje i, u sezoni lov. Kad se bol stabilizi, sve će ovo prirodno ponovo početi, jer život teče dalje. Ali ono što je naročito očaravalo blaženopočivšeg Kralja Aleksandra, to je ozbiljnost ovoga djeteta.

Bio je uvijek zamišljen i obazriv, pokazujući naklonosti za red i štednju. On je ukoravao, na šaljiv način, Svoga mlađeg brata, kada se on, vrlo nemirne prirode, penjao po drveću i cijepao svoje odijelo, koje bi imalo. kada njemu bude kratko, poslužiti malom Andreju, najmlađem bratu! I Otac, koji je u prolazu čuo ove ukore, pohitao je da zagrli dijete — budućeg Kralja — koji je već pružao dokaze tolike trezvenosti!

Unajmljuje se udoban stan na Wilsonovom trgu, parketiran i potpuno preuređen, sastojeći od 4 prostanih soba, sobicu i nuzprostorija. (Informacije u krojačnici Goreta.

Biograd

Proslava državnog i sokolskog praznika 1 decembra

Ovo je društvo ovogodišnji državni i sokolski praznik 1. decembar proslavilo tačno prema uputstvima dobivenim od bratskog Saveza prema kojima cjelokupno Jugoslovensko Sokolstvo proslavio je ove godine taj praznik u znaku odavanja pošte sjeni Velikog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja i izraza vjernosti i odanosti Mladome Kralju Petru II. Proslava je veoma dobro uspjela i pokazala da odista na Sokolskim vrlinama i na Sokolskim idealima počiva budućnost naroda i otadžbine.

Društvo je u 9 sati u jutro korporativno sudjelovalo blagodarenju u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi a iza toga blagodarenju po pravoslavnom obredu u Sokolani. Tačno u 11 sati održana je svečana sjednica društva, koja je otvorene sviranjem „Sokolskog pozdrava". Iza toga je brat starešina Ivo Pelicarić komemorirao smrt blagopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Kao sljedeća tačka bila je recitacija Kralju Mučeniku koju je veoma ljepo izgovorila sestra Lenka Frankini. Zatim je društveni prosvjetar pročitao poslanicu I. zamjenika saveznog starešine brata Gangla. Kao sljedeću tačku glazba je otsvirala „Što ćutiš Srbine tužni" a nakon toga obavljeno je polaganje zaveta Kralju Petru II. Zavet su položili svi članovi usmeno i pismeno. Po završenom polaganju zaveta glazba je intonirala državnu himnu. Kao slijedeća tačka bila je recitacija Kralju Petru II. što je veoma dobro izvela naraštajka sestra Lukačić. Poslje toga glazba je otsvirala »Hej Sloveni" a kao zadnja tačka programa sljedilo je zaključenje svečane sjednice od strane starešine koje je izvršeno odavanjem pošte Kralju Mučeniku i ovacijama Kralju Petru II.

Poslije završenog programa kao i cjelog dana 1. decembra prodavala su se „Sokolska srca" i sakupljali milodari u korist „Socijalnog fonda Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja", koja je akcija polučila vrlo lijepi materijalni uspjeh.

Proslavi je sudjelovalo cjelokupno članstvo i mnogobrojno gradjanstvo tako da je Sokolana bila premalena da prime sve.

Na ovaj je način ovo društvo ove godine proslavilo naš najveći praznik različito od minulih godina kada su nam naša Sokolska srca kucala od oduševljenja, dok smo ga ove godine proslavili u znaku velike tuge i beskrajnog bola.

Nova obala počima se graditi ovih dana u dužini 52 m.

Mjesto projektovanih 40 m. dužine nove obale, zahvaljujući umjesnom predlogu g. ing. Š. Ježine šefa pomorske građevinske sekcije u Šibeniku, obala će biti sagrađena u Biogradu za 12 m. duže, nego što je bilo predviđeno.

Očekuje se u najskorije vrijeme dolazak glibodera iz Metkovića, koji će očistiti morsko dno, tako da će se sa radovima odmah započeti te će već u idućoj sezoni obala biti gotova, i na taj način će se omogućiti pristajanje svim parobrodima na samom gatu.

Općina bi pak sa svoje strane morala urediti sve, da nasipanje terena do nove obale bude odmah započeto, da nebi bilo docnije neugodnih i nepotrebnih zakašnjenja oko potpunog dovršenja te lijepe i toliko očekivane i potrebite nove obale.

Uređenje nove bolnice

Radovi oko lijepe nove bolnice skoro su potpuno dovršeri, a već je stigao i dio namještaja. Upravnik bolnice g. Dr. Barišić i ekonom su već dulje vremena na novoj dužnosti. Pre dvije sedmice došle su i časne sestre dominikanke iz Korčule, koje će vršiti bolničarsku službu.

Istina očekuje se još dosta potrebnog namještaja, i ostalih potrebština, ali će sve to vjerovatno u najskorijem vremenu stici, tako da će ova toliko potrebita institucija uskoro moći da bude otvorena.

Zlarin

Školska kuhinja Crvenog Krsta

3 decembra.

Na dan 1 decembra otvorena je i ove godine školska kuhinja općinskog odbora društva Crvenog Krsta za siromašnu skolsku djecu. Kuhinja se nalazi u prostorijama mjesne Osnovne škole. Hranu će dobivati preko 30 najsiromašnije zlarinske školske djece. Prošloga ljeta dobio je ovaj odbor od naših iseljenika u Americi iznos od 2.700 dinara koji se ima isključivo upotrebiti za prehranu školske djece. Po želji naših iseljenika Odbor je već postupio i tim je novcem evo otvorena u ovim teškim prilikama toliko potrebna karitativna ustanova. Vrlo je pohvalno od naših iseljenika da se sjećaju svoje najsiromašnije braće i bilo bi poželjno kad bi se i drugi imućniji mještani poveli za ovim dičnim primjerom i pomogli rad ovoga Odbora. Želja je odbora da ova kuhinja bude otvorena kroz nekoliko zimskih mjeseci, kad je u istinu pomoć najpotrebnija. Ova sredstva neće biti dovoljna, za to će se Odbor obratiti Glavnom i Banovinskom Odboru Crvenog Krsta da pomognu ovu lijepu zamisao i tako omoguće da se u kuhinji prehrane djeca barem do konca ove zime.

Uslijed teških prilika naših iseljenika u Americi mnoge su obitelji bez pomoći, tako da ima siromašne djece, kojima će ova i ako skromna pomoć biti od velike koristi.

Pri organzovanju ovogodišnjeg otvorenja uzeli su vidnog učešća Sokolska četa Zlarin, mjesno učiteljstvo i svi ugledniji mještani.

Pred Božićne praznike Odbor će povesti akciju da se u samom mjestu sakupi nešto u novcu i naravi kao pomoć kuhinji.

X.

PLAĆAJTE PRAVODOBNO I TOČNO PREMIJE OSIGURANJ

Ogromne su štete, što ih prouzrokuju požari. Pojedinci, koji moraju težinu požarnih šteta i njihovih posljedica, snositi sami, obično propadaju, gospodarski su uništeni i na kraju dolaze na teret javne dobrotvornosti.

Da se to ne dogodi, postoje osiguravajuća društva, koja pogibli požarnih šteta preuzimaju na sebe uz naplatu odgovarajućih protuvrijednosti (premija). Visina premije, koja se plaća za takova osiguranja ravna se po svoti osiguranja, te riziku; ona prosječno pretstavlja iznos, koji može svaki posjednik i gospodar da lijepo podnosi. Treba uvijek imati na umu, *da osiguranje otklanja od oštećenika prouzročenu mu štetu, ono je pokriva potpunoma.* Posljedice dakle požarne štete, koja je osiguran, ne pogadjaju posjednika i gospodara; njihnos osiguravajuće društvo. Velika je to blagodat koliko za pojedinca, toliko i za čitavu narodnu imovinu. Zato nema i ne može da bude posjednika ni gospodara, koji ne bi nastojao, da odgovarajućim osiguranjem od sebe otkloni štetu, koja bi mogla snaći uslijed požara! A naša narodna poslovica veli: „Nesreća ne spava!" i nikada niko ne može znati, kada će mu se dogoditi nesreca. Zato onaj, koji je osigurao svoju imovinu protiv požarnih šteta, mirno spava,

Osiguranje je naročito u današnjim prilikama od dvostruke važnosti, jer kako i sa čim će nadoknaditi požarnu štetu onaj, koji nije osiguran? Kako će uspostaviti i na novo sagraditi izgorjelu kucu i gospodarsku zgradu? Kako će nabaviti požarom uništen prirod i druge gospodarske zalihe, ako nije bio osiguran? Na koji će način u današnjim prilikama doći do novca, a ako do njega dodje, moraće da plaća za podignuti zajam kamate, što poskupljuje uspostavu izgorjele imovine. Ako je pak bio osiguran, oštećenik će od osiguravajućeg društva, kojemu je poklonio svoje povjerenje, dobiti odštetninu za pretrpljenu štetu u punom iznosu i u gotovom i s time će moći, da nadoknadi svoju štetu i da dodje opet do imovine, koju mu je požar uništio.

Mi imamo dosta osiguravajućih društava i izabraćemo sebi osiguravajuće društvo svog povjerenja, a povjerenje se može pokloniti danas svakom društvu, koje radi solidno i stručno, te tako pruža garanciju da će oštećeniku — svomu osiguraniku, prouzročenu štetu moći svakodobno nadoknaditi.

No, nije dosta samo osigurati. *Treba osigurati i dostatno tj. u punoj vrijednosti,* koju pretstavlja imovina. Samo takvim dostatnim osiguranjem može se osiguranik riješiti teške skrbi i brige, da u slučaju nesreće za jedan trenutak ne postane prosjakom, odnosno da mu ne bude šteta nadoknadjena u cjelini.

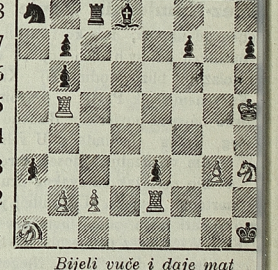
Sa zadovoljstvom se mora naglasiti, da se smisao za osiguranjem medju našim narodom već vrlo lijepo raširio. Teško je već naći u nas takvog posjednika ili gospodara, koji ne bi vodio brigu o osiguranju i koji ne bi bio osiguran. To je važna pojava, koja služi na čast našem narodu. Za željeti je samo, da se osiguranje i nadalje tako razvija i da dosegne takovu visinu, da će i naš narod u pogledu razvoja osiguranja stupiti u prvi red najkulturnijih naroda.

Medjutim pogodnosti iz osigur nastupaju samo tako, ako osigur i osiguravajuće društvo pravodob tačno vrše sve preuzete dužnosti baveze iz osiguranja, odnosno o ravajuće društvo biva samo tada vljeno u položaj, da može pre obveze izvršiti, ako osiguranik dužnost izvrši. Glede osiguranja n sklapa se izmedju osiguranika i guravajućeg društva osiguratelina godba i osiguranik prima osigura ugovor (policu), iz kojeg su vid obostrane obveze. *S jedne se st osiguravajuća društva obvezuju siguranicima naknaditi štetu, im bude prouzrokovana u slu požara, a s druge strane osigur je dužan osiguravajućem dru za vrijeme, dok osiguranje po plaćati premiju na ugovoreni Ako osiguranik ne plati propis premiju, prestaje onda i obveza guravajućeg društva, da mu u čaju požara nadoknadi štetu.* govora, da je danas teško doći novca, pa i onog iznosa, koji je treban, da se podmiti premija, a sguranje pretstavlja tako važnu i trebnu stvar, da se za premiju p bni novac mora prikrbiti, pa m i uz najveću teškoću. *Samo s pr dobnim i točnim plaćanjem pre osiguravajućim društvima, om čuje se ovima izvršavanje njih važnih socijalnin i narodno-go darskih zadataka.* Radi toga je *interesu svakog osiguranika, svoju premiju za osiguranje u i točno plaća,* jer svako, ko je p djen požarnom nesrećom, treba dodje što prije do otštetnine, s ko sebi može uspostaviti svoj izgo dom, odnosno nadoknaditi poža uništene predmete.

Radi toga, osiguranici: **Plaća pravodobno i točno sv premije osiguranja!**

ŠAH

Br. 5
S. LOYD
Pariški turnir 1867. (II nagrad

Bijeli vuče i daje mat u 5 poteza

Bijeli: Kh5, Tc2 i b5, Sa1 i h3, P c2 i g3.
Crni: Kh1, Tc8, Ld8, Sa8, Pa3, b7, e3, f7 i h7.

Sastavljač ovoga problema okla se je god. 1858 sa J. Dennisom, n mu pokaže u tom problemu figuru koju je siguran da ne daje mat. (I kle oklada u omjeru 1:7). Jul Den je pokazao na najneviniju figuru i gubio okladu.

Riješenje problema br.

1) f6! gf: 2) h5 Sg3 3) h6 S
4) h7 Sd6 + 5) Kb4 Sf7 6) Se6
(preti Sc5 mat) Kb7 7) Sd8 + i d
biva.

(Riješenja treba slati na upravu lista n dalje do četvrtka po podne.)

Štampa i vlasništvo: Odilk, Graf. Zavod Tisk. G. VITALIANI I SIN, Šibenik — Odgov. urednik, Hamilkar Vitaliani